

ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ У РЕСПУБЛІЦІ БОЛГАРІЯ

(представлено к. н. держ. упр. Сергієнко Л.В.)

Географічне розташування: південно-східна частина Європи.

Населення: 7,576 млн (станом на 2010 рік).

Адміністративно-територіальний устрій: територію країни поділено на 6 регіонів, які в свою чергу поділяються на 28 областей.

Форма правління: парламентська республіка.

Міжнародний досвід у сфері державного управління є надзвичайно актуальною темою для будь-якої країни світу. Зарубіжні зразки різних правових систем та систем публічної служби як в розвинених країнах світу так і в країнах молодій демократії носять особливу практичну цінність. Адже досвід держав дозволяє здійснювати якісні умови для поліпшення системи управління державною службою у власних країнах. Значні перетворення щодо державної служби відбулися й на пострадянській країні Східної Європи - Республіки Болгарії. Це індустріальна країна з розвиненим сільським господарством. Економіка країни заснована на видобутку корисних копалин та металів. Винятково важливе значення для країни має рекреаційно - відпочинкове господарство. Також можна зазначити, що у Болгарії високий рівень урбанізації: у 230 містах, проживає 73% населення країни.

На початку 90-х років ХХ ст. у країні розпочались демократичні перетворення, були проведені державні реформи. З аграрної відсталої країни Болгарія перетворилась в індустріально-аграрну з середнім рівнем розвитку, де показник ВВП на душу населення становить 1220 доларів США.

У Конституції (1991 р.) закріплено демократичні засади розбудови Болгарії. Найвищий законодавчий орган — Народні збори, глава держави — президент, якого обирають на п'ять років. Виконавча влада належить Кабінету Міністрів. У державі є близько 90 партій. Трансформаційні суспільно-політичні процеси в Болгарії 90-х років ХХ ст. спричинили реформування її національної економіки. Відбулося роздержавлення підприємств, залучення у виробництво приватного національного та іноземного капіталу.

Сучасна публічна служба в Болгарії врегульована Законом «Про державного службовця» від 27 серпня 1999 р., а власне державний службовець трактується як особа, яка адміністративним актом призначається на оплачувану штатну посаду в державній адміністрації та допомагає органу державної влади у здійсненні його повноважень.

Комісія з набору на публічну службу в Болгарії називається конкурсна комісія. Об'єктивно вона є більш залежною від керівників органів управління, до складу яких здійснюється набір на службу. Адже до складу таких комісій входять службовці відділу персоналу, працівники з юридичною освітою та безпосередній керівник вакантної посади.

На кожного державного службовця відповідний адміністративний орган повинен скласти та вести службову справу, де відображаються вступ і звільнення, посадові обов'язки, професійний розвиток, отримані нагороди, заохочення і відзнаки, накладені стягнення, а також декларації. Службова справа зберігається протягом десяти років після припинення службових правовідносин. Якщо службовець переходить на службу з однієї адміністрації до іншої, службова то справа передається на збереження до адміністративного органу нового призначення.

Також, цікавим фактом є залучення молодого покоління до інституту публічної влади через проведення централізованого конкурсу на «молодших експертів». Інститут публічної адміністрації і європейської інтеграції організовує проведення конкурсу для осіб до двадцяти п'яти років, ті хто успішно витримали конкурс, можуть бути призначені на посаду «молодшого експерта» без проведення окремого конкурсу.

Особливістю у болгарському законі є право на страйк. Якщо висунуті вимоги, пов'язані зі службовими чи страховими відносинами, не дотримуються, державні службовці мають право на оголошення страйку, яке здійснюється через носіння та виставлення відповідних знаків і символів, протестних плакатів без припинення виконання службових обов'язків, орган призначення тим часом докладає зусиль для вирішення спірних питань.

Особлива увага в законодавстві Болгарії про державну службу звертається на обов'язок збереження престижу державної служби. Так, державний службовець що є носієм публічної влади повинен поводитися належно, щоб своєю поведінкою не завдавати шкоди престижу державної служби, та дотримуватися норм Кодексу поведінки службовця державної адміністрації.

Отже, варто зазначити що Болгарія за відносно короткий час змогла перейти на якісно новий рівень розвитку завдяки ідейним зрушення всередині суспільства та найголовніше - зміні системи. Публічна служба будь-якої країни є виконувачем функцій держави, і найголовніше щоб вона була максимально прозора, відкрита, інноваційна, та інтегрована з вимогами до реалій і сучасності. Це ті риси, які Болгарія змогла успішно досягти, і на цьому не зупиняється.

Список використаних літературних джерел:

1. Публічна служба: зарубіжний досвід та пропозиції для України – Київ: “Конус-Ю”, 2007. – 735 с.

ОРЕЛ Влада Романівна – студентка 2 курсу Житомирського державного технологічного університету, спеціальність «Публічне управління та адміністрування».